

Tehdasvierailu Volvolla Köpingissä

Erkki Erähonka

Talvimatka alkoi Vikingin Mariellalla Helsingistä ja jatkui Tukholmasta Volvo-konsernin tehtaalle Volvo B10M/Ajokki Fiftyllä vm. 1994. Auto on uutena palvellut Ruotsin Linjebussilla, mutta palannut sittemmin valmistusmaahansa ja on nyt Veolian kylkinumerolla 41.

Tukholmassa tehtiin lyhyt käynti tutussa ratikkamuseossa, jossa on myös vanhoja busseja hyvin esillä. Sieltä ajettiin Södertäljen ja Eskilstunan kautta keskemmälle maata Västmanlannin maakuntaan Köpingin pikkukaupunkiin.

Köpingin historia on niin erilainen verrattuna useimpiin muihin paikkakuntiin, että se on ehkä muutaman sanan arvoinen. Kyseessä on yksi maan vanhimmista kaupungeista, Ruotsin entisen pääkaupungin Sigtunan ja Turun ikätoveri. Vaakunakin perustuu Köpingin kaupunginsinettiin vu-

odelta 1378. Sanaleikiksi sopivaa "Köpings köpingiä" (Köpingin kauppala) ei siis ole koskaan ollut olemassa – silloinkaan kun myös Ruotsin kauppalat muuttuivat kaupungeiksi. Asukkaita on 25.000.

Kohteena oli Volvo Powertrain AB -vaihdelaatikkotehdas. Meidät toivotti tervetulleiksi oppaina toimineet Jorma Kallio ja Matti Jouppi, kumpikin työnjohto- ja esimiestasolta. Kaiken saimme kuulla suomenkielellä. Ensimmäinen ohje oli, että valokuvaaminen tehdastiloissa on kielletty "filmin menettämisen uhalla", mikä nykyisin tarkoittaa tietenkin muistikorttia. Kamerat toki jäivät kiltisti AV-luokan pöydille.

Paikan teollisuushistoria ulottuu aina vuoteen 1856. Vuonna 1927 perustettu Volvo osti 1942 tehtaan, joka valmistii mm. sorveja. Nykyinen Volvo Powertrain on perustettu 2001. Tehdas tuottaa vaihdelaatikoita kuorma- ja linja-autoihin sekä erilaisiin työkonisiin ja venemoottoreihin, kuten Volvo

Penta (IPS-vaihteistot jne.) Merkit, joihin täältä lähtee laitteistoja ovat ainoastaan Volvo ja Renault. Markkina-alue on laaja: Ruotsi, Pohjois-Amerikka, Brasilia, Espanja, Ranska, Kiina ja Japani. Keskeinen toimituspaikka on luonnollisesti Volvon moottoritehdas Skövdedssä. Henkilöstöä on noin 1500, joista suuri osa vuokratyöläisiä 14 eri kansallisuudesta. Naisia työntekijöistä on 13%.

Meidät jaettiin kahteen kymmenen hengen ryhmään, jotka otettiin kierrokselle eri suuntiin ja sitten väki vaihtaa. Jouduttiin pukemaan ensin turvakengät, neoninkeltaiset liivit ja saatiin korvakuulokkeet, joilla oli helppo kuulla oppaan jokainen sana tehdasänten yli. Toinen ryhmistä kulki kumipyöräjunalla pitkin tehtaata käytäviä ja toinen jalan. Edettiin kone koneelta ja nähtiin kuinka osat valmistuivat periaatteella yksi kone yksi mies/nainen – ei liukuhihnatyönä lukuun ottamatta myöhempää kokoonpanolinjaa. Jokainen huolehtii ja vastaa yksilöllisesti omasta koneestaan.

Veolian Volvo Köpingin Volvon vaihdelaatikkotehtaan edustalla ja tehdasvieraat hetkeä ennen kotimatkan alkamista. Kuva: Max Lange

Koneissa valmistuivat akselit, hammaspyörät ja kaikki muut vaihdelaatikon osat, joiden kanssa moni meistä joutuu ammatissaan läheiseenkin kosketukseen. Vara-osat on yksi tuoteryhmä, ja perusteilla onkin erillinen varaosaosasto, jonka kautta saa keskitetysti kaikki varaosat taatusti 15 vuotta. Tehtaan tuotanto on keskimäärin 480 tavallista laatikkoa päivässä ja lisäksi automaattilaatikoita noin 30. Laatikoiden rungot samoin kuin älykomponentit ja muu elektroniikka tulevat valmiina yksikköinä alihankkijoilta.

Kuljimme läpi synkronointiosaston ja nähtiin karkaisuosasto. Köpingin tehdas on saanut erityistä kiitosta korkeatasoisesta karkaisutekniikastaan. Myös mitahuone on huippuunsa kehitetyn suunnittelun tulosta. Huoneessa on pysyvän tasaisesti samat +20°C (kuin myös muut olosuhteet) muutumatottomina, jotta mitat saadaan aina samoille millin tuhannesosille.

Eriyistä huomiota modernin tehtaan työväen joukossa kiinnitti työtön ja kokoonpanon osastoilla suojaverkkohäkit, joiden sisällä oranssit tai valkoiset robotit häärivät ahkerassa työntouhussa. Sulavin liikkein ne poimivat teräksillä sormillaan pieniäkin osia erehtymättömästi ja asettivat siihen mihin mikin osa oli määrätty. Toisen ryhmistämme seurattavaksi osui erään robotin hauska työnäytös: se siivosi itse oman työtilansa. Ehkä tulevat sukupolvet näkevät tästä kaverista pienennetyn version kotikäyttöön sovellettuna?

Vierailumme takia Volvon lippusaloissa liehui Suomen lippu. Kiitos huomionosoituksesta, samoin kuin isännillemme Jormalle ja Matille unohtamatta kahvitarjoilun emäntää Ninää! Tehdasvierailut ovat hyödyllisiä ja hyvin avartavia, koska niiden avulla voi saada edes jonkinlaisen käsityksen näiden harrastamiemme liikkumavälineiden synnystä ja koostumuksesta kylkilpeltejä syvemältä.

Paluu Tukholmaan tapahtui Mälarn-järven pohjoispuolta pitkin E18:aa. Ostoskeskustauko ruokailuineen osutettiin etapin

Isäntämme Volvo Powertrainin tehtaalla. Kuvassa oikealta Matti Jouppi, Nina Jonsson ja Jorma Kallio. Kuva: Tom Rönnerberg

suurimpaan kaupunkiin Västeråsiin ennen ajoa M/S Amorellaan Tegelvikshamnissa.

Lauantaiaamuna meitä oli vastassa seuran jäsen Vesa Vesma Turun Kaupunkiliikenne Oy:n varikolla. Nähtiin Ajokki-kaupunkibussi, joka siirtyi viikkoa myöhemmin tapahtunein luovutusseremoniain SLHS:n omistukseen. Auto on Volvo B10M/vm. 1989, myöhemmältä numeroltaan 15, mutta siihen on palautettu alkuperäinen kylkinumero 156. Se tulee saamaan myös originaalit rekisterikilpensä. Kyseessä on yksi ikuisesti viimeisistä Turun sinapinvärisistä.

Aikakauden vaihtumista kaupungin joukkoliikenteessä kuvaa konkreettisesti sekin, kun torin ohi ajettaessa nähtiin pysäkeillä upouusia kiinalaisia Golden Dragoneita tuoreissa Turun vaaleankeltaisissa yhtenäisväreissä. Joku osuvasti kommentoi, että onkohan turkulaisten suosima käsite "keltainen vaara" omista busseistaan nyt saanut kokonaan uuden merkityksen? Kutsumanimensä kiinalaiskalusto on saamassa suorana suomenoksesta "Lohikäärmeiksi", joiden valloitus pääkaupunkiseudunkin liikenteessä on juuri alkamassa lemmikinsinisissä HSL-yhtenäisväreissä.

Tallipaikka

SLHS etsii kylmää, lukittavaa tallipaikkaa entiselle P. Nurminen Ky:n Vanaja/Lahti -linja-autolle.

Talli tarvittaisiin noin 50 km säteellä Torniossa, Suomesta tai Ruotsista.

Asiasta tietää aluepäällikkö Tapani Kähkönen, puh. (040) 5956 113 tai sähköpostilla tapani.kahkonen@gmail.com